

PHARMACEUTICAL SCIENCES

ASPECTS OF PHARMACISTS' ACTIVITIES IN MODERN CONDITIONS

АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ФАРМАЦЕВТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Mariya Zarichkova¹

Valentyn Tolochko²

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-309-5-6>

Фармація – важлива складова народного господарства України яка покликана сприяти покращенню здоров'я нації. Однією з її функцій є фармацевтичне забезпечення населення, цивільних та військових медичних закладів, яка успішно здійснюється аптечними закладами завдяки професійній діяльності фармацевтів [1, с. 129; 2, с. 1743]. Фармацевт організує забезпечення і відпуск лікарських засобів (ЛЗ) і виробів медичного призначення (ВМП), здійснює їх зберігання, контроль якості, проводить інформаційну і консультативну роботу та інше. Тобто, його професійна діяльність багатоаспектна, має свої переваги у системі охорони здоров'я й суспільстві в цілому і повинна відповідати широкому колу вимог. До того ж стрімкий розвиток медичних, фармацевтичних, хімічних, біологічних та інших наук призводять до зростання уваги до професії фармацевта [2, с. 1741; 3, с. 254; 4, с. 255].

Тому важливо знати на які аспекти своєї діяльності фармацевти звертають більшу увагу у сучасних умовах для успішного виконання своїх обов'язків. Вказане обумовило мету нашого дослідження, яка полягала у з'ясуванні таких аспектів. Об'єктом досліджень слугувала сукупність професійних обов'язків фармацевта в аптечних закладах. Предметом досліджень були теоретичні та організаційно-правові засади фармацевтичного забезпечення та вимоги до діяльності фармацевта. Для досягнення мети використані наукові методи: аналіз, синтез, зіставлення, порівняння, узагальнення, експертних оцінок, безпосереднє спостереження. Обробка результатів і з'ясування їх достовірності здійснювались за допомогою ліцензованих програм продуктів Microsoft

¹ National University of Pharmacy, Ukraine

² National University of Pharmacy, Ukraine

Office Excel [5, с. 133]. У якості експертів залучалось 90 фармацевтів, які мали достатній досвід практичної роботи (понад 5 років). Серед них 90% жінки і 10% чоловіки, віком понад 30 років, що обіймають різні посади в аптечних закладах (50,0%), аптечних мережах (35,5%), аптечних пунктах (7,8%) та складах (6,7%).

Встановлено, що фармацевти у більшості задоволені (45,0%) та пишаються (25,0%) своєю професією і не мають сумнівів щодо її обрання (73,0%). До найзначних переваг своєї професії вони відносять аспекти, що пов'язані з можливістю допомагати людям (73,0%), з цікавою роботою (42,2%), з працею у комфортних умовах (34,0%), престижністю професії (28,0%), стабільністю заробітної плати (18,0%).

Разом з тим, з'ясовані аспекти, котрі не задовольняють фармацевтів у сучасних умовах. До них віднесені недостатня оплата праці (61,0%), напружений і не нормований графік роботи (15,0%), високі вимоги до кар'єрного зростання (11,0%), складності у своєчасному відновленні належних умов праці у надзвичайних ситуаціях (10,0%).

Дослідження показали, що присутня також низка аспектів, які створюють певні складності для професійної діяльності фармацевтів. Так, спираючись на думку експертів (коєф. вагомості(t) від 0 до 0,5), нами складений їх перелік (див. таблицю).

Таблиця

Перелік деяких аспектів, що ускладнюють професійну діяльність фармацевтів у сучасних умовах

Рейтинг	Аспекти складностей	Коефіцієнти вагомості
1	Складні відвідувачі	0,38
2	Потрібні навички для спілкування з хворими пацієнтами	0,32
3	Велика концентрація уваги та напруженість у роботі з рецептами і до відпуску ЛЗ без права на помилку	0,28
4	Коротка відпустка для відпочинку	0,21
5	Робота з грошима, яка потребує додаткової уваги	0,20
6	Часті випадки несвоєчасного надходження інформації про зміни у законодавстві	0,18
7	Ненормований робочий час	0,15
8	Застосування системи покарань за можливі порушення режиму роботи	0,15

Із таблиці видно, що найскладнішими з наведених аспектів є ті, які пов'язані з безпосереднім обслуговування відвідувачів та хворих пацієнтів (рейтинг 1-3).

Таким чином, отриманні результати окреслюють певні аспекти діяльності фармацевтів у сучасних умовах, які дозволяють розробляти алгоритм усунення складностей і тим самим сприяти покращенню їх роботи в аптечних закладах на регіональному рівні.

Список використаних джерел:

1. Толочко В. М. Управління фармацією : базов. підруч. для провізорів-інтернів і слухачів системи післядипломної освіти спеціалістів фармації / В. М. Толочко, І. В. Міщенко, М. В. Зарічкова та ін.; За ред. В. М. Толочка. Харків, 2016. 496 с.

2. Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В. П. Черних. 3-тє вид. переробл. і доповн. Київ : «Моріон», 2016. 1952 с.

3. Толочко В. М., Должнікова О. М., Музика Т. Ф. Аспекти формування компетенцій сучасного керівника у фармацевтичному секторі галузі охорони здоров'я. *Підготовка спеціалістів фармації в рамках компетенції «Навчання протягом життя (Life Long Learning)»: наука, освіта, практика* : матеріали II наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю (Харків, 21-22 жовт. 2020 р.). Харків : НФаУ, 2020. С. 254–256.

4. Толочко В. М., Должнікова О. М. Професійні аспекти фармацевта в системі професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я. *Актуальні питання фармакології, клінічної фармакології та клінічної фармації* : матер. наук.-практ. internet-конф. з міжнар. участю (Харків, 27-28 жовт. 2022 р.). Харків : НФаУ, 2022. С. 255.

5. Петруня Ю. Є. Прийняття управлінських рішень: навч. посіб. / Ю. Є. Петруня, В. Б. Говоруха, Б. В. Літовченко та ін. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 216 с.